

Handläggare
Caroline Teir
Telefon: 08-50802622

Till
Järva stadsdelsnämnd
2024-02-22

Stockholms stads säkerhetsprogram

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en remiss från Kommunstyrelsen om ett reviderat säkerhetsprogram. Säkerhetsprogrammet syftar bland annat till att tydliggöra stadens höga ambition för säkerhetsarbetet.

Säkerhetsprogrammet är uppdelat i fyra områden. 1) beredskap, 2) säkerhetsskydd, 3) olycksförebyggande arbete och 4) personsäkerhet. Ansvaret för stadens säkerhetsarbete är tvådelat. Kommunstyrelsen har det centrala ansvaret medan nämnder och bolag ansvarar lokalt.

Förvaltningen ser positivt på den utvidgade skrivningen om chefers särskilda ansvar, på det förtydligade syftet avseende risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och på att personsäkerhet lyfts fram i ett eget avsnitt.

Förvaltningen skulle se positivt på ett förtydligande av vilka aktörer förvaltningarna förväntas samverka med. Därtill vill förvaltningen lyfta hur de lokala förutsättningarna ser ut för ansvaret att ha beredskap att erbjuda krisstöd utöver kontorstid.

Förvaltningen föreslår att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat *Stockholms stads säkerhetsprogram* till samtliga nämnder i Stockholm stad. Programmet är en revidering av det tidigare gällande styrdokumentet *Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023*.

Enligt stadsledningskontoret har utgångspunkten vid revideringen varit att tydliggöra stadens höga ambition avseende säkerhetsfrågorna samt att anpassa verksamheten till rådande förutsättningar i omvärlden, lagstiftning och andra riktlinjer på området. I programmet fastställs de övergripande målen för stadens säkerhetsarbete. Programmet beskriver stadens skyddsvärden och övergripande hotbild. För att tydliggöra och konkretisera säkerhets- och beredskapsarbetet utfärdas tillämpningsanvisningar som kompletterar och konkretiserar programmet. Tillämpningsanvisningarna fastställs av stadsdirektören och syftar till att ge praktisk vägledning i arbetet.

Stadsledningskontoret framhåller vikten av kompetenshöjande insatser samt att stadens alla verksamheter drar lärdomar av inträffade händelser och regelbundet övar för att höja krishanteringsförmågan. Den stadsövergripande utbildnings- och övningsplanen planeras att revideras parallellt med säkerhetsprogrammet.

Programmet utgår från tre omvärldsfaktorer: 1) Den lagstiftning som styr arbetet med säkerhet på kommunal nivå. 2) Det breddade fördjupade säkerhetshotet mot Sverige som utvecklats de senaste åren. 3) De kriser som staden hanterat de senaste åren genom bland annat Covid 19-pandemin och terrordådet på Drottninggatan.

Ärendet – Remissen i sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår att i programmets rubrik ta bort tidsangivelsen för programmets giltighetstid och istället utgå från den rytm som anges för antagande av styrdokument i överenskommelsen om kommuners beredskap, alternativt från nya krav som kan tillkomma. I praktiken skulle programmet utifrån de förutsättningar som rådde när programmet skickades på remiss vara giltigt 2024-2027.

Säkerhetsprogrammet är uppdelat i fyra fokusområden. Områdena ska enligt stadsledningskontoret inte uppfattas som stuprör utan de är starkt sammanlänkade. Alla fyra fokusområden utgår från verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser. De fyra områdena är följande.

1. Beredskap

Stockholm stad ska ha en beredskap att stå emot när samhällsstörningar inträffar. Det ska finnas förmåga att upprätthålla verksamheten när den utsätts för svåra påfrestningar och vid krigsfara och krig.

2. Säkerhetsskydd

Säkerhetskänslig verksamhet ska skyddas mot antagonistiska hot som spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten eller som kan ge allvarliga konsekvenser för rikets säkerhet.

3. Olycksförebyggande arbete

Utifrån lokala förhållanden ska människors liv, hälsa, egendom och miljö ges ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

4. Personsäkerhet

Medarbetare ska skyddas mot att skadas fysiskt eller psykiskt i sin yrkes- eller myndighetsutövning. Förvaltningar och bolag har ansvar för förtroendevaldas säkerhet i samband med att de utövar sitt kommunala uppdrag.

Programmet syftar till att stadens förmåga att förutse, förebygga och motstå oönskade händelser ska vara stark. När en oönskad händelse ändå inträffar ska staden vidta rätt åtgärder för att minska dess konsekvenser och snart kunna återgå till normalläge. Programmet syftar även till att staden ska utveckla en robust beredskap för att möta svåra påfrestningar, där högsta beredskap är dimensionerad för stadens planering. Stadens planering ska vara scenarionutralt, vilket betyder att staden ska ha förmåga att hantera alla typer av händelser oavsett vad som inträffat. Programmet ska inarbetas i samtliga nämnders och bolagsstyrelserns planerings- och styrningsprocesser med egna uppsatta mål och aktiviteter. I det systematiska säkerhetsarbetet ingår att omvärldsbevakning, kommunikation, samverkan med och geografiskt områdesansvar samt utbildning och övning ska genomsyra arbetet. Grunden för allt säkerhetsarbete är verksamhetsspecifika och tematiska risk- och sårbarhetsanalyser.

I programmet beskrivs att ansvaret för stadens säkerhet är tvädelat. Arbetet bedrivs på såväl central nivå av kommunstyrelsen som lokal nivå av nämnder och bolagsstyrelser. Genom förslaget till säkerhetsprogram fastställs en ny sektorsorganisation för stadens arbete med civil beredskap. Det sker mot bakgrund av den generella ambitionshöjningen för civil beredskap nationellt och den nya myndighetsstrukturen som trädde ikraft i oktober 2022.

En förändring som gjorts jämfört med det tidigare säkerhetsprogrammet är att arbetet mot otillåten påverkan har lyfts ut från programmet och kopplats till välfärdsbrottslighet i stadens reviderade trygghetsprogram. En annan förändring är att det övergripande arbetet med informationssäkerhet till största del flyttats till stadens kvalitetsprogram. Informationsskydd som

omfattas av säkerhetsskydd kvarstår i säkerhetsprogrammet. En tredje förändring avser en ny tydligare koppling mellan krisberedskapen och det civila förvaret utifrån hur stadens arbete utvecklats de senaste åren. Därtill har förändringar gjorts för att harmonisera säkerhetsprogrammet med ny lagstiftning och nya överenskommelser för kommunerna.

Programmet återfinns i bilagan till detta ärende.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen i samarbete med HR-avdelningen.

Jämställdhets- och barnrättsanalys

Säkerhetsprogrammet har inget genomgående barn- eller genusperspektiv. Barn nämns i ett stycke som handlar om att förebygga olyckor, däribland barn- och ungdomsolyckor. Kvinnor och män nämns inte explicit i programmet. Programmet är framtaget med samtliga invånare i fokus.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar den utvidgade skrivningen om chefernas särskilda ansvar i det nya säkerhetsprogrammet. Att cheferna har ansvar för att säkerställa att programmet omsätts till handling och att medarbetarna ges förutsättningar att bidra i stadens säkerhetsarbete. Medarbetare med en roll i kris- och/eller krigsorganisationen ska ges goda förutsättningar att agera utifrån sitt ansvar. Förvaltningen anser att chefernas roll är avgörande för att skapa engagemang och delaktighet för det samlade säkerhetsarbetet.

Förvaltningen ser positivt på ett förtydligt syfte avseende risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). RSA-processen ska fokusera på extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap. Den syftar primärt till skydd och kontinuitet av samhällsviktig verksamhet. Processen lägger vikt på uppföljning och validering av beredskaps- och krishanteringsförmågor för att stadens faktiska beredskap ska öka över tid. Förvaltningen ser positivt på att RSA-processen sätts i nära relation till säkerhetsarbetet samt krisberedskapen.

Förvaltningen ser positivt på att personsäkerhet lyfts fram i ett eget avsnitt. Att nämnderna har ansvar för såväl anställda som förtroendevaldas säkerhet och att uppdraget innefattar att främja trygghet och förebygga hotfulla situationer och våld har

förtydligats. Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att frågan om hot och våld mot anställda och förtroendevalda bör belysas särskilt eftersom det aktualiserar ett samhällsproblem som i sin förlängning är demokratihotande.

Under avsnittet om samverkan och geografiskt områdesansvar står om stadsdelsnämndernas ansvar att samordna relevanta aktörer inom stadsdelsområdets gränser. Förvaltningen skulle i tillägg till detta välkomna ett förtydligande om vilka kategorier av aktörer som avses.

Programmets skrivning om stadsdelsnämndernas ansvar för att vid tidpunkter utöver kontorstid ha beredskap att erbjuda krisstöd till befolkningen har förtydligats och skärpts. Stadsdelsnämnderna har vanligen inte anställda med beredskap i sin tjänstgöring inom personalgrupper som vanligen arbetar med att kalla in och bedriva krisstödsinsatser. Att organisera detta på ett korrekt sätt utifrån lagar, avtal och regler för arbetstid medför ökande kostnader för stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen ställer sig bakom programmet och föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jonas Eliasson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilaga

Förslag till Stockholms stads säkerhetsprogram

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2024-02-07
Jonas Eliasson, Avdelningschef	2024-02-07